

Ekspertes Viktorijas Kuzinas atzinums
par izmaiņām LiepU realizējamajā bakalaura
studiju programmā “Eiropas valodu un kultūras studijas”

Liepājas Universitātē (Liepu) studiju virzienā “Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programma” (akreditēts līdz 2019.gada 11.jūnijam) tiek realizēta bakalaura studiju programma “Eiropas valodu un kultūras studijas” divos studiju ilgumos: 3 gadi – 120 KRP, ar franču/ krievu/ spāņu/ vācu valodas priekšzināšanām un 4 gadi – 160 KRP, bez franču/ krievu/ spāņu/ vācu valodas priekšzināšanām (šajā programmā pašlaik studē 40 studenti par valsts budžeta līdzekļiem un viens maksas students, nākamajā studiju gadā būs 20 valsts budžeta vietas). Abos studiju ilgumos paralēli latviešu valodas studijām tiek īstenotas “Angļu valodas un kultūras studijas”. Saskaņā ar MK noteikumiem programmas obligātajā A daļā iekļauti vispārējie humanitāro zinātņu kursi, kā arī programmas pamatievirzei specifiskie kursi. Ierobežotās izvēles B daļā tiek piedāvāti otrās svešvalodas studiju moduļi ar atbilstošiem studiju kursiem. Nākamajā studiju gadā LiepU vēlas papildināt esošo izvēles virzienu klāstu “Angļu un franču valodas un kultūras studijas”, “Angļu un krievu valodas un kultūras studijas”, “Angļu un spāņu valodas un kultūras studijas”, “Angļu un vācu valodas un kultūras studijas” ar jaunu virzienu “Angļu un latviešu valodas un kultūras studijas” (šis jaunais nozares profesionālās specializācijas virziens ir iestrādāts universitātes stratēģijā un ir atbalstāms). Lai šajā programmā varētu studēt ārzemju studenti un apgūt latviešu valodu kā svešvalodu izvēles virzienā “Angļu un latviešu valodas un kultūras studijas”, bakalaura studiju programmā bija jāveic izmaiņas programmas A un B daļā (skat.3.,4.,5.,6. pielikumu). 3-gadīgās un 4-gadīgās programmas A daļā ārzemju studentiem paredzēti jauni studiju kursi, B daļā – jauni moduļi ar attiecīgiem studiju kursiem. “Angļu un latviešu valodas un kultūras studijas” piedāvā ārzemju studentiem padziļinātus mūsdienu latviešu valodas un kultūras kursus, kas pilnveido latviešu valodas lietošanas prasmes veiksmīgas starpkultūru komunikācijas nodrošināšanai.

Izmaiņu novērtēšanas process, kas saistīts ar Liepājas Universitātes īstenoto bakalaura studiju programmu “Eiropas valodu un kultūras studijas”, notika saskaņā ar 14.07.2015. MK noteikumiem Nr.407 “Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi”, “Augstskolu likumu”, “Noteikumiem par valsts akadēmiskās izglītības standartu”, “Studiju virziena novērtēšanas metodiku” (3. nodaļā skaidrota izmaiņu novērtēšana). Lai novērtētu pieprasīto izmaiņu pamatotību, man kā ekspertei bija jāiepazīstas ar LiepU iesniegumu AIC Studiju akreditācijas komisijai un tam pievienotajiem dokumentiem un citu informāciju (skat. pielikumus).

Izmaiņu novērtēšanai klātienē Liepājas Universitātē bija nepieciešamas 4 stundas, kuru laikā bija tikšanās ar šīs iestādes vadības pārstāvjiem Māru Zeltiņu, Ilmu Neimani, Zandu Gūtmani, studiju programmas “Eiropas valodu un kultūras studijas” direktori Elitu Balču, kā arī ar šīs studiju programmas īstenošanā iesaistītajiem mācītbspēkiem un darba devējiem (bijušie LiepU studiju programmas “Eiropas valodu un kultūras studijas” studenti), kas pārstāvēja neformālās organizācijas “Patvērums “Droša māja””, “Radi vidi pats”, kurās darba valodas pārsvarā ir angļu un latviešu valoda un darbs saistīts ar ES projektu izstrādi. Mācītbspēki stāstīja

par komunikatīvās metodes izmantošanu darbā ar ārzemju studentiem, dalījās ar savu pieredzi, strādājot ar Erasmus programmas studentiem, un uzsvēra, ka tas var noderēt viņu turpmākajā darbā, mācot ārzemju studentiem latviešu valodu kā svešvalodu jaunajā izvēles virzienā “Angļu un latviešu valodas un kultūras studijas”. Viņu angļu un citu svešvalodu zināšanas ir pietiekamā līmenī, lai varētu īstenot studiju programmu svešvalodās (angļu, vācu, franču, spāņu). LiepU tika nodrošināta pieeja studiju virziena informatīvajiem, tajā skaitā bibliotēkas resursiem, materiāltehniskajai bāzei. Jāatzīst, ka studiju materiāli, bibliotēkas resursi atbilst šīs studiju programmas īstenošanai, jo katru gadu tos papildina ar jaunāko literatūru, ar mācību literatūru apgādā arī franču un citu valodu centri. Mūsdienīgas svešvalodu apguves nolūkos studenti izmanto ne tikai valodu kabinetus ar nepieciešamajām grāmatām (piemēram, latviešu valodas kā svešvalodas izvēles virziena “Angļu un latviešu valodas un kultūras studijas” studentiem pamatliteratūra ir šāda: “Palīgā! Mācību grāmata pieaugušajiem. 1. līmenis. Rīga: LVAVA, 2004; Svarinska, Aija. Latviešu valoda. Mācību kurss 25 nodarbībām. Latvian in 25 lessons. Rīga: Zvaigzne ABC, 2003 u. c.) un tehnisko aprīkojumu, bet arī lingofonijas laboratoriju, līdz ar to studentiem, kuri studē vai studēs pilna laika 4-gadīgajā programmā (bez priekšzināšanām franču/krievu/spāņu/vācu, nākamajā studiju gadā arī latviešu valodā), svešvalodu apguve, kā rāda viņu sekmes, ir veiksmīga.

Vizītes laikā gūtās atziņas un galvenie secinājumi tika apspriesti ar universitātes vadības pārstāvjiem un programmas direktori, atbalstot LiepU pieteiktās izmaiņas (tās atbilst normatīvo aktu prasībām) un izvērtējot to ietekmi uz studiju kvalitāti.

Spriežot pēc universitātes iesniegtajiem dokumentiem “Izmaiņas uzņemšanas prasībās” (tie apstiprināti Senātā), “Kārtība ārvalsts personu uzņemšanai studijām LiepU”, “Studiju programmu salīdzinājums”, bakalaura studiju programmas “Eiropas valodu un kultūras studijas” jauno studiju kursu apraksti, šo studiju kursu mācībspēku svešvalodu prasmju pašnovērtējums u.c., kā arī izvērtējot vizītes rezultātus, lūdzu AIC Studiju akreditācijas komisiju ļaut LiepU mainīt uzņemšanas prasības, kā arī atbalstīt izmaiņas studiju programmas A un B daļā, iekļaujot abu studiju ilgumu A daļā atsevišķus studiju kursus un papildinot izvēles B daļu ar vienu vai diviem jauniem izvēles moduļiem atkarībā no studiju ilguma, lai nodrošinātu iespēju programmā studēt ārzemju studentiem un apgūt latviešu valodu kā svešvalodu izvēles virzienā “Angļu un latviešu valodas un kultūras studijas”.

Tā kā LiepU ir rastas studiju programmas “Eiropas valodu un kultūras studijas” pilnveides un attīstības iespējas (studiju internacionalizācija, studiju spektra paplašināšana, iekļaujot jaunus izvēles studiju kursus un moduļus ārzemju studentiem (skat. Izmaiņas programmā A un B daļā), akadēmiskā personāla augsts kvalifikācijas līmenis, kvalificētu mācībspēku piesaiste, mūsdienīgu studiju formu un metožu lietojums, materiāltehniskās bāzes, bibliotēkas resursu pilnveide, sadarbība ar Baltistikas un citiem valodu centriem Eiropā, kā arī ar darba devējiem), lūdzu AIC Studiju akreditācijas komisiju papildināt iegūstamā grāda iespējas (skat. 2. pielikumu), jo studiju programma ar izmaiņām A un B daļā studējošajiem nodrošina teorētisko zināšanu, prasmju un pētniecības iemaņu apguvi.

Bakalaura grāds dod tiesības turpināt studijas maģistra studiju programmā “Rakstniecības studijas”, otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmā “Vispārējās izglītības skolotājs, iegūstot valodu un kultūras priekšmetu skolotāja kvalifikāciju, strādāt starpkultūru un uzņēmējdarbības komunikācijas jomā, plašsaziņas līdzekļos, izglītības sistēmā, izdevniecībās, bibliotēkās, kultūras iestādēs u. tml.

Ņemot vērā iepriekš teikto, Liepājas Universitātes vadības pieprasītās izmaiņas LiepU realizējamajā bakalaura studiju programmā “Eiropas valodu un kultūras studijas” ir pamatotas un atbalstāmas, tāpēc rekomendēju AIC Studiju akreditācijas komisiju apstiprināt studiju programmā šādas izmaiņas:

1. Mainīt uzņemšanas prasības (skat.2. pielikumu).
2. Papildināt iegūstamā grāda iespējas ar: humanitāro zinātņu bakalaura grāds angļu un latviešu valodas un kultūras studijās.
3. Abu studiju ilgumu programmas A daļā iekļaut atsevišķus studiju kursus ārzemju studentiem (skat.3. un 4. pielikumu).
4. Papildināt izvēles B daļu.
 - 4.1. 4-gadīgās programmas B daļā iekļaut jaunu izvēles moduli “Latviešu valodas pamati” 26 KRP apjomā (skat. 5.pielikumu).
 - 4.2. 3-gadīgās un 4-gadīgās programmas B daļā iekļaut jaunu izvēles moduli “Latviešu valodas un kultūras studijas” 41 KRP apjomā (skat.6. pielikumu).

Rekomendācijas:

1. Studiju kursu saturā nav pievērsta uzmanība frazeoloģijai, kas ir katras tautas bagātība.
2. Ieteicams sastatīt divu valodu (piemēram, latviešu un krievu) leksiku un frazeoloģiju, parādot abu valodu līdzību un atšķirību.
3. Studiju kursu pamatliteratūrā ieteicams iekļaut dažādu valodu leksikas minimumus, jo tie tiek izstrādāti, pamatojoties uz valodas funkcionālo stilu biežāk lietotajiem vārdiem.
4. Labot kļūdas jauno studiju kursu aprakstos! Studiju izvēles virziens “Angļu un latviešu **valodas** un kultūras studijas” (pareizi).

Priekšlikums: atļaut veikt LiepU pieprasītās izmaiņas.

Eksperte Viktorija Kuzina 11.07.2016.

